

BügelHajema

Plek voor ideeën

Memo

Opdrachtgever: Gemeente Waterland

projectnummer: 260.00.01.05.00

Onderwerp: Ecologische inventarisatie Molengouw 60-62 te Broek in Waterland

Datum: 13-09-2016

KADER

Om de uitvoerbaarheid van onderhavig plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of een vooronderzoek in het kader van de Flora- en faunawet (Ffw), een Voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998) of een analyse in het kader van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is.

Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 4 augustus 2016 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs.

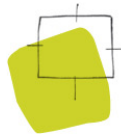
Plangebied gezien vanaf de westrand richting het noordoosten

BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Balthasar Bekkerwei 76, 8914 BE Leeuwarden T 058 215 25 15

E info@bugelhajema.nl W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen, Leeuwarden en Amersfoort

ONDERZOEKSGBIED

Het plangebied bestaat uit een onbebouwd perceel aan de uiterste ooststrand van Broek in Waterland. Het plangebied bestaat uit een rietruigte en wordt aan de noord- en oostzijde omgeven door watergangen, terwijl het plangebied aan de westzijde grenst aan de straat Molengouw. Het perceel ligt ingeklemd tussen bebouwing ten westen, noorden en zuiden van het plangebied. Ten oosten van het plangebied liggen agrarisch beheerde graslandpercelen. In het plangebied is geen opgaande begroeiing aanwezig. Wel zijn in een klein deel van het plangebied bundels riet opgeslagen.

De plannen bestaan uit de realisatie van een woning in het plangebied. Ten behoeve van de plannen zal vegetatie verwijderd worden en de bodem vergraven worden. Mogelijk vinden ook werkzaamheden plaats aan de oevers van de watergangen.

SOORTBESCHERMING

FLORA- EN FAUNAWET

Achter de Ffw staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende beschermde dieren en planten en hun leefomgeving.

Beschermde soorten worden opgesomd in de 'lijsten beschermde inheemse planten- en diersoorten'. De Algemene Maatregel van Bestuur ex artikel 75 van de Flora- en faunawet van 23 februari 2005, kent een driedeling voor het beschermingsniveau van planten- en diersoorten, hierna te noemen: licht beschermd, middelwaar beschermd en streng beschermd. De inheemse vogelsoorten hebben een afwijkend beschermingsregime; ze vallen zowel onder het middelzware als strenge beschermingsregime.

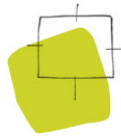
INVENTARISATIE

Ten aanzien van de aanwezigheid van beschermde soorten is, naast het afgelegde veldbezoek, via Quickscanhulp.nl¹ soortinformatie uit de Nationale Database Flora en Fauna² opgevraagd (© NDFF - Quickscanhulp.nl 26-07-2016 14:48:25). Hieruit blijkt dat uit de omgeving van het plangebied diverse waarnemingen van zwaarder beschermde planten- en diersoorten bekend zijn. Onderstaand wordt (indien van toepassing) nader ingegaan op deze en andere soort(groep)en.

De vegetatie in het plangebied bestaat uit een licht vochtige ruigte met onder meer akkerdistel, bijvoet, haagwinde, harig wilgenroosje, koninginnenkruid, riet, ruw beemdgras en vogelwikke. De oevers van de watergangen zijn begroeid met riet, liesgras en grote lisdodde, terwijl in de water-

¹ Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het plangebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten in relatie tot het plangebied zijn aangetroffen. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt.

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens. Informatie is te vinden op www.natuurloket.nl.

gangen een rijke watervegetatie aanwezig is met soorten als bultkroos, grof hoornblad, kikkerbeet, klein kroos en smalle waterpest. In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Deze worden ook niet in het plangebied verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

In het plangebied is geen bebouwing of opgaande begroeiing aanwezig. Daarom kunnen vleermuisverblijfplaatsen worden uitgesloten. Het plangebied vormt mogelijk wel onderdeel van het foerageergebied van in de omgeving verblijvende vleermuizen. Te verwachten zijn soorten als gewone dwergvleermuis en laatvlieger, die ook uit de directe omgeving van het plangebied bekend zijn (Quickscanhulp.nl). Er zijn geen lijnvormige structuren in het plangebied aanwezig die kunnen duiden op de aanwezigheid van een vligroute van vleermuizen.

Vochtige ruigtes vormen geschikt leefgebied voor de zwaar beschermde soorten noordse woelmuis en waterspitsmuis, die ook uit de omgeving van het plangebied bekend zijn (Quickscanhulp.nl, telmee.nl, Hoogetboom et al. 2014³, Van Straten 2013⁴). Het voorkomen van deze soorten in het plangebied kan daarom niet worden uitgesloten. Andere zwaardere beschermde grondgebonden zoogdieren worden niet in het plangebied verwacht vanwege het ontbreken van geschikt biotoop. Wel zijn enkele algemene en licht beschermde soorten te verwachten zoals bunzing, bosmuis, bosspitsmuis, dwergmuis, en woelrat.

Nesten van vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen kunnen door het ontbreken van bebouwing en opgaande begroeiing in het plangebied worden uitgesloten. Het plangebied vormt matig geschikt foerageergebied voor een soort als ransuil, die uit de omgeving van het plangebied bekend is (Quickscanhulp.nl).

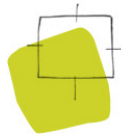
In het plangebied is geschikt broedbiotoop aanwezig voor algemene vogelsoorten. Zo zijn in een watergang kraakeenden met jongen aangetroffen. Daarnaast zijn in de watergangen soorten als meerkoet en wilde eend te verwachten. In de rietruigte kunnen soorten als rietgors en rietzanger tot broeden komen.

Zwaardere beschermde amfibieënsoorten als rugstreeppad worden niet in het plangebied verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop. Wel kan bij werkzaamheden in het kader van deze plannen geschikt leefgebied voor rugstreeppad ontstaan, die uit de directe omgeving van het plangebied bekend is (Quickscanhulp.nl).

Verder zijn enkele algemene en licht beschermde amfibieën waargenomen of te verwachten. Zo zijn tijdens het veldbezoek bastaardkikkers op de oever van de watergangen aangetroffen en zijn larven van de kleine watersalamander gevangen bij een schepnetbemonstering van de watergangen. Daarnaast is het waarschijnlijk dat gewone pad in het plangebied voorkomt.

³ Hoogetboom, D.M., F. Visbeen, J. Wondergem, W. Ruitenbeek (2014) Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Noordhollandse Zoogdier Studiegroep (NOZOS), Alkmaar.

⁴ Van Straten, M. (2013) Fietspad Broek in Waterland - Inventarisatie naar kleine zoogdieren met inloopvallen. Van der Goes & Groot Advies.

Het voorkomen van de streng beschermde ringslang is bekend uit de omgeving van het plangebied (Quickscanhulp.nl). Het opgeslagen riet vormt een potentiële overwinteringsplek voor ringslang. Het plangebied zou daarnaast incidenteel bezocht kunnen worden door foeragerende ringslangen. Andere reptielensoorten zijn niet bekend uit de omgeving van het plangebied en worden ook niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

De watergangen om het plangebied vormen potentieel leefgebied voor de middelzwaar beschermde vissoort kleine modderkruiper en in mindere mate ook voor de streng beschermde vissoort bittervoorn, soorten die uit de omgeving van het plangebied bekend zijn (Quickscanhulp.nl, Herder *et al.* 2012⁵). Tijdens het veldbezoek is daarom een schepnetbemonstering van de watergangen rondom het plangebied uitgevoerd. Hierbij zijn geen beschermde vissoorten aangetroffen. Ook zijn geen zoetwatermosselen aangetroffen, die van belang zijn voor de voortplanting van bittervoorn. Ten tijde van de inventarisatie was echter zeer veel onderwatervegetatie aanwezig, wat het aantonen van bittervoorn en kleine modderkruiper bemoeilijkt. Het voorkomen van deze soorten kan daarom niet met zekerheid worden uitgesloten. Wel zijn bij de schepnetinventarisatie tiendoornige stekelbaarzen gevangen.

Beschermde soorten van de soortgroep ongewervelden worden niet in het plangebied verwacht vanwege het ontbreken van waarnemingen uit de omgeving van het plangebied en het ontbreken van geschikt biotoop. Wel is tijdens het veldbezoek de onbeschermde dagvlindersoort argusvlinder, die recentelijk uit grote delen van Nederland is verdwenen, in het plangebied aangetroffen.

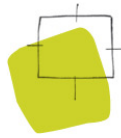
TOETSING

Naar aanleiding van de plannen verandert het foerageergebied van vleermuizen, maar het gebied zal na uitvoering van de plannen naar verwachting niet volledig ongeschikt worden voor vleermuizen. Bovendien is in de omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig met opgaande groenstructuren, ruigtes en watergangen. Daarom worden negatieve effecten op in de omgeving van het plangebied verblijvende vleermuizen niet verwacht.

Er is een onvoldoende beeld ontstaan over het voorkomen van noordse woelmuis en waterspitsmuis in het plangebied. Daarom is nader onderzoek nodig om het voorkomen van deze soorten aan te tonen dan wel uit te sluiten. Dit onderzoek wordt bij voorkeur in de periode augustus-oktober uitgevoerd. Onderzoek in een andere periode van het jaar vraagt namelijk een grotere onderzoeksinspanning.

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van enkele licht beschermde zoogdiersoorten worden verstoord en/of vernietigd (artikel 9 Ffw). Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood (artikel 11 Ffw). Licht beschermde soorten worden niet in hun voortbestaan be-

⁵ Herder, J.E., J. Kranenbarg, D.M. Hoozeboom, J. Hamers & K. Dekker (2012). Atlas van de Noord-Hollandse vissen. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Stichting RAVON, Nijmegen.

dreigt en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Ffw.

Het plangebied vormt hoogstens een klein onderdeel van het foerageergebied van ransuil. Bovendien is in de omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op deze en andere broedvogels met een jaarrond beschermde nestplaats worden zodoende naar aanleiding van de plannen niet verwacht.

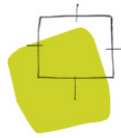
Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd kunnen in gebruik zijnde nesten van vogels worden verstoord. Het is verboden nesten van vogels (indien nog in functie) te verstoren of te vernietigen (artikel 11 en 12 van de Ffw). Om verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen te voorkomen dient bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden daarom voldoende rekening te worden gehouden met het broedseizoen of dient voorafgaand aan de werkzaamheden te worden vastgesteld dat geen broedgevallen aanwezig zijn. De Ffw kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het is van belang of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Indien rugstreeppad zich vestigt in het plangebied, kunnen de werkzaamheden voor onbepaalde tijd worden stilgelegd. Aanbevolen wordt om vestiging van rugstreeppad tijdens de uitvoering van de plannen te voorkomen. Dit kan door ervoor te zorgen dat bij graafwerkzaamheden geen ondiepe plassen ontstaan die kunnen dienen als voortplantingswater voor rugstreeppad. Als alternatief kan tijdens de werkzaamheden een amfibieënscherm om het plangebied aangebracht worden, zodat rugstreeppad geen toegang heeft tot het plangebied.

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van enkele licht beschermde amfibieënsoorten worden verstoord en/of vernietigd (artikel 9 Ffw). Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood (artikel 11 Ffw). Licht beschermde soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Ffw.

Het opgestapelde riet kan dienen als overwinteringsplaats voor ringslang. Daarom wordt in het kader van de zorgplicht geadviseerd om het opgeslagen riet buiten de overwinteringsperiode (vanaf half oktober tot half maart) van ringslang te verwijderen. Het plangebied kan incidenteel bezocht worden door foeragerende ringslangen. Wanneer een zwervend exemplaar van ringslang de locatie aandoet kan deze vluchten wanneer de werkzaamheden worden opgestart. Schade zal hierbij niet optreden. Met inachtneming van voorgaande worden naar aanleiding van de plannen op voorhand geen negatieve effecten op ringslangen verwacht.

Het voorkomen van bittervoorn en kleine modderkruiper kan niet worden uitgesloten in de watergangen rond het plangebied. Om meer duidelijkheid te krijgen over het voorkomen van de genoemde vissen wordt geadviseerd om in het najaar nogmaals een schepnetinventarisatie uit te voeren. Op deze wijze wordt de onderzoeksinspanning vergroot en daarmee de trefkans op het

aantonen dan wel uitsluiten van bittervoorn en kleine modderkruiper. Dit nader onderzoek kan gecombineerd worden met het nader onderzoek naar noordse woelmuis en waterspitsmuis.

GEBIEDSBESCHERMING

NATUURBESCHERMINGSWET 1998

In de Nbw 1998 is de bescherming van specifieke (natuur)gebieden geregeld. In de Nbw 1998 zijn ook de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. Onder de Nbw 1998 worden drie typen gebieden aangewezen en beschermd: Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en Wetlands. Verder is deze wet de basis voor het Natuurbeleidsplan waarin het concept van Natuurnetwerk Nederland (NNN) is opgenomen.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het NNN (voorheen ook wel Ecologische Hoofdstructuur genoemd) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland, dat voldoende robuust is voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale NNN is voor Noord-Holland uitgewerkt in de Structuurvisie Noord-Holland 2040 en de bijbehorende Provinciale Ruimtelijke Verordening.

WEIDEVOGELLEEFGEBIED

Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid wordt buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van weidevogelleefgebied. Hiertoe zijn specifieke gebieden aangewezen.

INVENTARISATIE

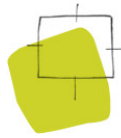
Het plangebied ligt op een afstand van circa 4 kilometer ten oosten van het dichtstbijzijnde beschermde gebied in het kader van de NBW 1998, te weten Natura 2000-gebied Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske.

Op minder dan 50 meter ten oosten en zuidwesten van het plangebied liggen aan weerszijden van de watergang Molengouw graslanden die zijn aangewezen als NNN in het kader van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid. Het plangebied grenst aan de oostzijde aan graslandpercelen die zijn aangewezen als weidevogelleefgebied.

TOETSING

Gezien de terreinomstandigheden, de ligging van het plangebied en de aard van de ontwikkeling worden met betrekking tot het voorgenomen plan negatieve effecten op Natura 2000-gebied Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske op voorhand niet verwacht. Deze inventarisatie geeft daarom aanleiding voor een voortoets in het kader van de Nbw 1998.

Het plangebied is niet aangewezen als NNN of weidevogelleefgebied. Het plangebied wordt bovendien van het nabijgelegen NNN-gebied gescheiden door al aanwezige bebouwing, zodat negatieve

effecten op het NNN-gebied naar aanleiding van de plannen niet worden verwacht. Het plangebied valt binnen de verstoringszone van de omringende bebouwing, zodat negatieve effecten op weidevogels in het aangrenzende weidevogelleefgebied naar aanleiding van de plannen niet worden verwacht. Het plan is daarmee niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

CONCLUSIE

Op basis van de ecologische inventarisatie is een onvoldoende beeld ontstaan van de natuurwaarden in het plangebied. Uit de inventarisatie is naar voren gekomen dat nader onderzoek naar het voorkomen van noordse woelmuis, waterspitsmuis, bittervoorn en kleine modderkruiper noodzakelijk is.

Verder wordt geadviseerd om vestiging van rugstreeppad tijdens de uitvoering van de plannen te voorkomen en om het opgeslagen riet voor de overwinteringsperiode van ringslang te verwijderen. Daarnaast dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels.

Uit de inventarisatie is daarnaast naar voren gekomen dat een voortoets in het kader van de Nbw 1998 of een analyse in het kader van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet noodzakelijk is. Een vergunning op grond van de Nbw 1998 voor de beoogde activiteiten op voorhand niet nodig. Het plan is daarnaast op het punt van provinciaal natuurbeleid niet in strijd met de Provinciale Omgevingsverordening.